

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

2. mateřská škola Horní Bříza, okres Plzeň-sever

Lesní 500, 330 12 Horní Bříza

Identifikátor školy: 600 071 103

Termín konání inspekce: 15. – 17. září 2003

Čj.:	d4-1412/03-5120
Signatura:	kd4ax101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem k realizovaným vzdělávacím programům
- ❖ průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Trojtrídí předškolní zařízení je umístěno v účelové budově na okraji obce. Původně závodní mateřská škola přešla v roce 1996 do správy obce. Město Horní Bříza se sídlem Třída 1. Máje 300, 330 12 Horní Bříza je dnes zřizovatelem mateřské školy jako příspěvkové organizace. Součástí zařízení je mateřská škola s kapacitou 79 dětí a jídelna mateřské školy s kapacitou 150 jídel. Ke dni inspekce nastoupilo 56 dětí z obcí Horní Bříza, Plzeň, Obora a Nebřežiny.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Personál předškolního zařízení tvoří 12 zaměstnanců. Ředitelka byla obcí potvrzena ve funkci, nebyla však jmenována na základě konkurzního řízení. Pedagogickou činnost vykonává 6 učitelek včetně ředitelky školy. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci v oblasti předškolní pedagogiky. Skladba úvazků učitelek a rozvržení jejich přímé práce s dětmi jsou optimálně stanoveny vzhledem k podmínkám školy a jejímu programu.

Provoz mateřské školy je realizován na základě dokumentů popisujících organizační strukturu, pravidla chodu zařízení, denní režim, pracovní povinnosti všech zaměstnanců, práva a povinnosti rodičů dětí (Organizační řád, Provozní řád, Vnitřní řád školy, Rozpis pracovní doby). Dokumenty jsou jasně a pečlivě formulované, mají vysokou vypovídací hodnotu. Některé však dosud nebyly aktualizovány po vzniku právního subjektu k 1. lednu 2003. Ze zjištěných skutečností vyplývá funkčnost zvolené organizační struktury. Efektivní je rovněž informační systém, který je realizován přístupností dokumentů, pomocí nástěnek pro rodiče i zaměstnance, poradami a schůzkami i při běžném denním styku. V šatnách dětí je k dispozici Sešit připomínek. Veřejnost je o dění v mateřské škole informována na třech vývěsních skřínkách rozmístěných v obci nebo články v místním Zpravodaji. Jedna učitelka vykonává činnost výchovného poradce, jiné pedagogické pracovnice se věnují práci v oblasti tzv. Metody dobrého startu či logopedické prevence. Chybí dosud systém pravidelné metodické činnosti zabývající se běžnou výchovně-vzdělávací prací a její inovací.

Vedení zaměstnanců ředitelkou školy je založeno na demokratických principech. Všichni znají své povinnosti a mají právo diskuse. Učitelce s malou praxí je poskytováno odborné vedení zkušenou učitelkou. Hospitační činnost je pravidelná. Ředitelka si při ní stanovuje reálné cíle, závěry s těmito cíli korespondují. Menší pozornost je věnována vývoji metod a forem pedagogické práce od tradičního pojetí k modernizaci. Proto je jen málo patrný vliv hospitační činnosti na zvyšování kvality odborné práce učitelek. Kontrola je prováděna, zahrnuje všechny oblasti chodu zařízení. Zjištění jsou projednávána s pracovníky. Oblast dalšího vzdělávání není systémově řešena, není plánována dle aktuálních potřeb školy a

na velikost zařízení je málo četná. Učitelky mají k dispozici bohatou nabídku moderní odborné literatury. Přenos informací ze vzdělávání se provádí, inspekci však nebyl zjištěn přímý vliv dalšího vzdělávání na praxi.

Hodnocení zaměstnanců je pravidelně prováděno dle písemně stanovených kritérií. Sebehodnocení pedagogických pracovníků je dosud nevýrazné, je více orientováno na plnění úkolů a cílů, méně na účinnost vlastních metod a forem práce.

Velmi dobrá úroveň personálních podmínek umožňuje efektivně realizovat zvolený vzdělávací program.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM K REALIZOVANÝM VZDĚLÁVACÍM PROGRAMŮM

Budova mateřské školy je patrová. V každém podlaží se nachází jedna třída. Třetí třída je umístěna v budově bývalých jeslí. Její prostory jsou menší, členitější a mají samostatný vchod. Vhodně jsou zde umístěny nejmladší děti. Dané prostory jsou účelně využity, např. z bývalé sušárny je zřízena tělocvična. Místnosti jsou zařízeny starším nábytkem, jehož funkčnost je snížena zejména u stolků a židliček. Ty svou výškou neodpovídají antropometrickým požadavkům nejstarších dětí. Rovněž vysoký nábytek neumožňuje dětem samostatnou nabídku všech hraček a knih. Ve výzdobě tříd zatím nepřevládají dětské práce. Ze sdělení učitelek vyplynulo, že interiéry budou postupně doplňovány. Celkový vzhled školních prostor postrádá jednotnou koncepci výzdoby, vybavení působí zastarale, estetická úroveň je průměrná. Kolem mateřské školy se rozkládá zahrada osázená vzrostlou zelení. Je vybavena staršími, dosud funkčními kovovými prvky. I zde by byla vhodná jejich částečná modernizace či obměna.

Pro zapsaný počet dětí je k dispozici přiměřené množství hraček, pomůcek, knih, výtvarného a pracovního materiálu. V průběhu inspekční činnosti bylo využito klavírů a varhan. Prohlídkou bylo zjištěno, že dle finančních možností je průběžně dokupováno nové vybavení. Plán materiálně-technické obnovy je stanoven, není však zřejmý intenzivnější tlak na zřizovatele školy k jeho realizaci.

Nábytek a zařízení jsou vyhovující, vybavení herním a pracovním materiálem je na dobré úrovni, celkově jsou materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti dobré a umožňují plnění zvoleného programu.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je sestaven v souladu s principy schváleného Rámcového vzdělávacího programu. Stanovuje obecné záměry a specifické cíle. Naznačuje tematickou strukturu, která je dále rozpracována v programech jednotlivých tříd. Pedagogické záměry jsou stanoveny v obecné rovině, málo je patrná profilace školy z hlediska jejích podmínek. Málo konkrétní jsou i požadavky na kvalitu pedagogické práce učitelek, zcela chybí podpora modernizace výchovně-vzdělávacího procesu. Prostor není věnován kritériím analýzy a hodnocení práce školy. Třídní výchovně-vzdělávací programy jsou postaveny na specifických cílech, k nimž se hledají vhodné prostředky realizace. Tematické celky jsou většinou týdenní. I když je v nich patrná snaha o motivační sjednocenost, provázanost celku je malá. Není zřetelné „plynutí“ tématu v souvislostech, jeho gradace a vyvrcholení.

Výchovně-vzdělávací program školy je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Ochrana osobních dat a důvěrných informací je zajištěna před jejich zneužitím. Přehled výchovné práce zachycuje průběh dopoledních činností, chybí záznamy o odpoledních aktivitách.

Povinná dokumentace je vedena a prokazuje naplňování zvoleného programu.

Kontrola naplňování vzdělávacího programu je prováděna v rámci hospitační činnosti a pomocí analýzy prováděné v pololetí a na konci školního roku. Ta je realizována pečlivě dle jednotlivých oblastí rozvoje dětí a stanovuje základní směry další činnosti. Tyto závěry však nejsou zakomponovány do plánování dalšího školního roku. Zejména chybí vazba výsledky dětí – metody a formy práce učitelek.

Systém kontroly plnění vzdělávacího programu je vytvořen, je však méně účinný, neboť nevede k progresivním změnám metod a forem práce.

Organizace denního režimu je stereotypní, vychází z tradičního modelu členění aktivit. Spontánním činnostem je věnován odpovídající časový prostor, ovšem ten je většinou rozčleněn na dvě části, čímž je snížena možnost dlouhé, kvalitní a smysluplné hry. Řízené činnosti jsou převážně vedeny na didaktickém principu, málo prostoru je věnováno hlubším prožitkovým aktivitám. Výtvarné činnosti jsou vhodně skupinově organizovány v průběhu her stejně jako individuální práce s dětmi. Inspekci však nebyly zaznamenány moderní organizační formy, jako je tzv. „průběžná svačina“, integrované činnosti atd. V jednom případě byly nepřiměřenou délkou řízené činnosti porušeny zásady psychohygieny.

Organizace výchovně-vzdělávací práce není zcela přizpůsobena kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku.

Z inspekčních zjištění vyplývá, že rodiče dětí jsou seznamováni s realizovaným výchovně-vzdělávacím programem a mají možnost se k němu vyjádřit. Partnerem školy je také řádně registrovaná Unie rodičů.

Informační systém vůči rodičům dětí je funkční.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

OPZ pedagogických pracovníků

Všechny učitelky jsou odborně a pedagogicky způsobilé a kromě jedné mají dlouhodobou praxi. Jejich další vzdělávání není zatím systematické a neodráží se ve zvyšování kvality jejich pedagogické práce.

Dlouhodobá praxe většiny učitelek se negativně odráží v pomalu se prosazujících inovačních trendech.

Spontánní činnosti

Během sledovaných spontánních činností měly děti možnost volného výběru hraček, herního prostředí i partnerů. Motivace se zaměřovala převážně na připravené výtvarné či pracovní aktivity, které byly organizovány skupinově. Námětové hry nebyly učitelkami motivovány, proto se objevovaly jen zcela výjimečně, nahodile a s minimální účastí dětí. Naopak konstruktivní hra se setkávala s podporujícím přístupem pedagogického personálu, měla vysokou úroveň a byla radostně prožívána. Děti otevřeně a klidně komunikovaly a spolupracovaly. Během hry byla navozena přátelská atmosféra, v níž se děti mohly

seberealizovat. Až na výjimky byla hra adekvátně hodnocena a byl oceňován individuální pokrok dětí.

V jedné třídě byly spontánní činnosti nevhodně přerušeny řízenými aktivitami. Po jejich ukončení sice mohly děti opět hru rozvinout, ale již se nepodařilo dosáhnout její kvalitní úrovně. Děti byly nerozhodné, tápaly a zjevně neměly chuť hru zahájit, neboť věděly, že zanedlouho bude dán pokyn k odchodu na vycházku.

Psychohygienické podmínky byly porušeny minimální realizací pitného režimu. Nabídka tekutin byla v přípravné kuchyňce a děti ji neměly na očích. Učitelkami nebyly nijak motivovány k průběžnému pití.

Spontánní činnosti byly realizovány na dobré úrovni.

Řízené činnosti

Inspekci byly sledovány řízené aktivity výtvarné, pohybové a rozumově-poznávací. Ve skupině nejmladších dětí nebyly řízené činnosti hodnoceny.

Pohybové činnosti byly vhodně motivovány slovně a prostřednictvím pomůcek. Náměty vycházely z realizovaného tématu, činnost oživovaly básně a říkadla. Při rušné části byl užit klavírní doprovod. Zdravotní cviky byly promyšleně sestavené a bylo dbáno jejich přesného provádění. Z úrovně cvičení je patrné, že pohybové aktivity jsou zařazovány pravidelně, děti jsou vedeny k radosti z pohybu a realizované cviky mají vysokou zdravotní účinnost. Přes zřetelnou ukázněnost dětí byla v jednom případě délka rozcvičky nepřiměřená. Děti pak cvičily jen mechanicky a jejich původní nadšení vyhaslo. Aktivizaci naopak přinesly pohybové hry s pravidly nebo využití látkového „tunelu“. Zde byl opět zjevný prožitek dětí.

Výtvarné aktivity (malba vodovými barvami) byly včleněny do ranních spontánních činností. Motivace pomocí loutky oslovila většinu dětí. Byla však povrchní a chyběla jí větší stimulace ke komunikaci a následnému prožitku, ze kterého měla malba vycházet. Práce dětí ve skupině byla pečlivá a čistá. Děti projevíly zkušenosti z práce s barvou a štětcem, samostatně se obsluhovaly a uklízely své pracovní místo. Učitelka jim nenásilnou formou poskytovala oporu, korigovala držení štětce, trpělivě zodpovídala dotazy dětí. Výsledky výtvarné činnosti byly vzhledem k počínajícímu školnímu roku na vysoké úrovni. Závěrečné fázi činnosti chyběla reflexe, rozhovor o své práci, sebehodnocení dětí apod. Tím nebyl využit prostor pro „znovuprožití“ a bezprostřední praktické uplatnění dětských výtvorů.

Rozumově-poznávací činnosti byly nejvíce poznamenány didaktismem. Přesto, že děti měly možnost manipulace, byla tato minimálně využita pro vyvozování, hledání souvislostí či řešení problémů. Informace převážně podávala učitelka, děti jen minimálně komunikovaly, jejich verbální projev se odvíjel v rovině jednoslovných odpovědí. Činností chyběla lehkost, neotřelost a nápaditost. Nebyla uplatněna fantazie dětí ani prvky hry či prožitkového učení. Psychohygienické zásady porušovala neúměrná délka a stereotypnost aktivit a skutečnost, že nijak nebyla diferencována smíšená skupina dětí podle jejich schopností a možností soustředit se. Pozitivem byl klidný a trpělivý přístup obou přítomných učitelek, který pozitivně působil na sebekázeň dětí.

Řízené činnosti byly hodnoceny jako dobré.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Během inspekční činnosti byl zjištěn vysoký stupeň pohybových dovedností dětí. Zejména oblast zdravotního cvičení je v předškolním zařízení realizována efektivně. Sledovaná skupina dětí 3. třídy měla vyspělé výsledky výtvarné činnosti. Děti všech věkových skupin velmi dobře zpívaly, rytmizovaly a prováděly taneční pohyby. Úroveň představivosti a

fantazie nebylo možno zjistit pro jejich malou stimulaci učitelkami. Průběhové výsledky v ostatních oblastech nebyly zřetelné vzhledem k počátku nového školního roku.

Celkově byla výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole hodnocena jako dobrá.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Název uvedený v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení se formálně liší o dovětek „příspěvková organizace“, uvedený ve zřizovací listině. Nesoulad je též v užití malého a velkého m v názvu školy (v rozhodnutí 2. mateřská škola..., ve zřizovací listině 2. Mateřská škola...).

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. ŠMS/2813/02, ze dne 16. 12. 2002, s účinností od 1. 1. 2003
2. Zakládací listina, ze dne 13. 12. 1995, vydalo Město Horní Bříza bez čj.
3. Zřizovací listina, čj. 2/2002, ze dne 26. 9. 2002, s účinností od 1. 1. 2003, vydalo Město Horní Bříza
4. Potvrzení ve funkci ředitelky, čj. MěÚ/26/2003, ze dne 9. 1. 2003, vydalo Město Horní Bříza
5. Vnitřní řád školy, Rozpis pracovní doby – vydala ředitelka školy, platné pro školní rok 2003/2004
6. Organizační řád, Provozní řád – vydala ředitelka školy, naposled aktualizováno ve školním roce 2001/2002
7. Školní vzdělávací program – platný pro školní rok 2003/2004
8. Třídní výchovně-vzdělávací programy – platné pro školní rok 2003/2004
9. Přehled výchovné práce tříd 1., 2., 3. ve školním roce 2003/2004
10. Výroční zpráva školy za školní rok 2001/2002
11. Přihlášky dětí do předškolního zařízení, Rozhodnutí ředitelky o přijetí – platné pro školní rok 2003/2004
12. Evidenční listy, Přehled docházky dětí ve školním roce 2003/2004
13. Výjimka z počtu dětí, ze dne 2. 4. 2003, vydala ředitelka školy se souhlasem Krajského úřadu a obce
14. Zápisy pedagogických rad, Zápisy provozních porad od roku 2001
15. Sešit kontroly, Sešit připomínek, Zápisy hospitační činnosti od roku 2001
16. Hlediska pro přiznání a stanovení osobních příplatků zaměstnancům
17. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti učitelek

ZÁVĚR

Organizace chodu zařízení a plná kvalifikovanost pedagogického personálu vytváří velmi dobré podmínky práce.

Materiálně-technické zázemí školy již ztrácí funkčnost a snižuje celkový estetický vzhled zařízení. Výbava určená výchovně-vzdělávací práci (hračky, pomůcky, výtvarný materiál atd.) však množstvím a kvalitou splňuje požadavky na všestranný rozvoj dětí. Tato oblast byla hodnocena jako dobrá.

Mateřská škola zabezpečuje každodenní výchovně-vzdělávací práci s předškolními dětmi. Učitelky hledají nový styl práce, snaží se proniknout do filozofie Rámcového vzdělávacího programu. Zatím však jeho principy založené na tvořivosti, podpoře fantazie a realizaci prožitkového učení nejsou, až na výjimky, přenášeny do praxe. Upřednostňován je tradiční učební model zaměřený převážně k osvojování poznatků před modelem osobnostním, orientovaným k dítěti a jeho rozvoji pomocí prožitků. Pozitivem je snaha učitelek vytvářet prostředí klidu a bezpečí. Oblast výchovně-vzdělávací činnosti byla hodnocena jako dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ivana Krýslová	Krýslová v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Jana Bradová
Ivana Vildmanová

V Plzni dne 29. září 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2. 10. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
-------------------------	--------

Marie Procházková, ředitelka mateřské školy	Procházková v. r.
---	-------------------

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Částkova 78, 326 00 Plzeň. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Městský úřad Nýřany	16. října 2003	d4-1444/03-5120
Město Horní Bříza	16. října 2003	d4-1445/03-5120

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.